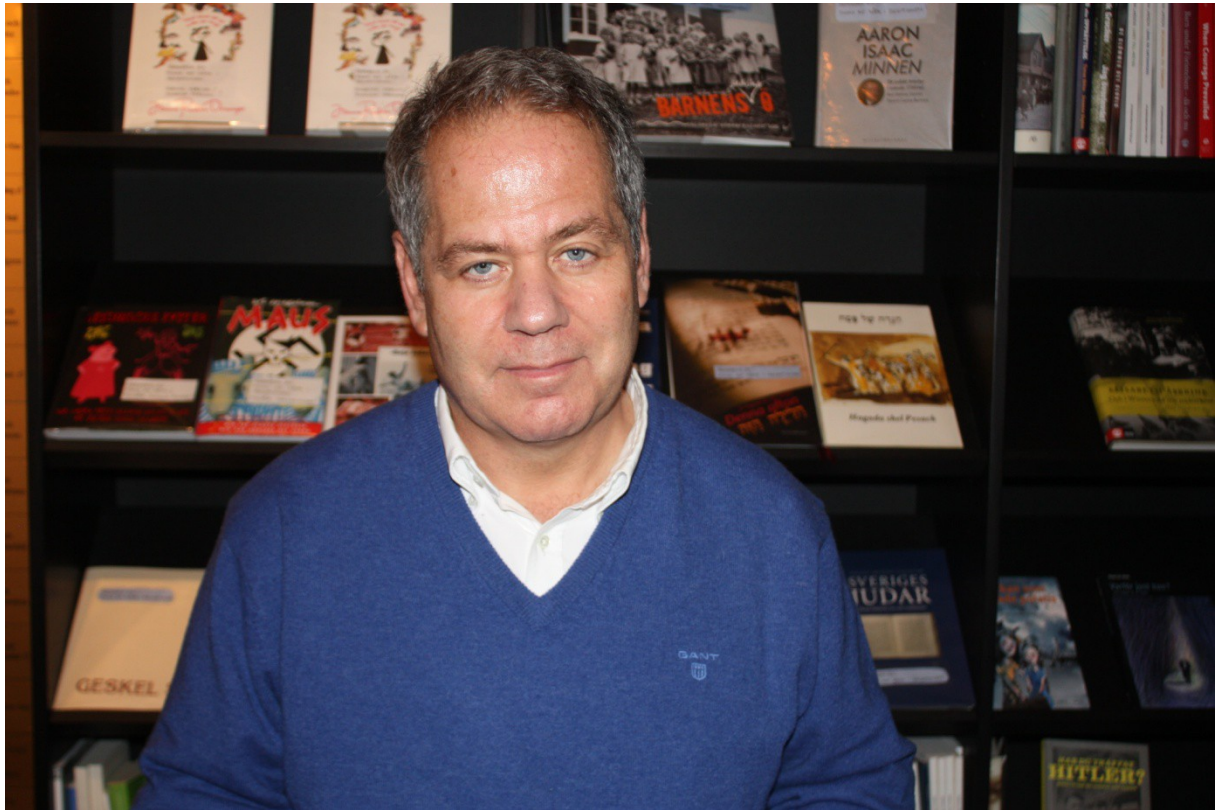

Änglarnas svar

Stefan Einhorn stod mitt i en framgångsrik karriär som professor, överläkare och forskare när livskrisen drabbade honom. Den ledde fram till en utvidgad livsuppgift som författare, föreläsare och inspiratör. Sju böcker har det blivit sedan dess, som alla tar upp stora och viktiga frågor. *Änglarnas svar* behandlar de eviga frågorna om godhet och ondska och människans kluvenhet i utsatta situationer.

När vi träffas på Östermalm i Stockholm en höstgrå eftermiddag ligger Stefan Einhorn i startblocken för att resa till Uganda, där han är engagerad i ett hjälpprojekt. Tidigare i höst kom hans bok *Änglarnas svar*, en spänningsroman som är svår att släppa när man väl kommit in i handlingen. Sju människors livsberättelser fogas sinnrikt ihop till en helhetsbild. Den överraskande slutpunkten sätts först när den sjunde personen är klar med sin historia.

Berättelsen tar sin utgångspunkt i ett judiskt getto i Polen under Förintelsens mörka epok i världshistorien och slutar i nutida svensk miljö. Jag kan inte låta bli att berömma Stefan för hans skickligt vävda berättelse och undrar hur han utvecklat denna dramatiska ådra.

– Ja, jag har inte gått någon skrivkurs i alla fall, ler han. Det här är min första roman, jag insåg att den här storyn inte var något ämne för en fackbok. Jag tror det var möjligt för mig att förmedla berättelse på ett mer engagerande sätt i ett romanbygge. Huvudpersonerna är konstruerade, men livsberättelserna bygger på verkliga erfarenheter och research.

Stefan berättar att hans författarskap har sin upprinnelse i en livskris som drabbade honom runt 40-årsstreck. Mitt i livet och en framgångsrik karriär hade han en närmast religiös upplevelse, då han ställdes inför frågan vad som var meningen med hans liv. Han kände att han ville göra andra viktiga saker än att enbart gå vidare i sin pappas cancerläkarens fotspår. Ändå älskade han sin yrkesroll som chef, handledare för doktorander och forskare.

– Jag kände att jag hade satsat på detta i ett antal år och att andra saker tog över. Som läkare och forskare var jag nog mer utbytbar, än som författare och föreläsare. Nu ville jag skriva om det som jag tycker är viktigt i livet. Mitt första projekt var en bok om Gud, en stor satsning som tog ett par år av förberedelse. Sedan tog jag itu med andra stora ämnen som livets mening, godhet, kärlek och visdom. Den största succén hittills är boken *Konsten att vara snäll*, som sålts i över 300 000 ex, enbart i Sverige, och översatts till 18 språk.

Under sina föreläsningar har Stefan Einhorn ofta en dialog med publiken och ställer åhörarna inför kniviga avgöranden. När de satt sig ner för att i lugn och ro lyssna till en föreläsning konfronteras de till exempel med frågan vad de skulle välja att bli. De fem alternativ som erbjuds är yrkesskicklig, förmögen, intelligent, rolig eller en god medmänniska.

Valmöjligheterna är begränsade till ett av alternativen. Efter flera år av föreläsningar i olika sammanhang är Stefans erfarenhet att oavsett vilken typ av publik han har, så väljer alltid en övertygande majoritet det sistnämnda alternativet. Ändå är allas vår erfarenhet när vi ser oss omkring i världen att vi inte med bästa vilja i världen kan påstå att godheten dominerar. Det är just denna inre konflikt mellan godhet och ondska som Stefan behandlar i sin nyutkomna bok, – Det är en skiljelinje som går genom varje människa. Vi kan ställa oss frågan varför vi inte alltid är goda, trots att det är en strävan som de flesta har. Jag tror att vi måste se och acceptera våra onda sidor, för att inte bara projicera dem på andra. Ibland kan det vara nyttigt att tänka 'det kunde vara jag', innan vi dömer en annan människa för hårt. Vi är alla tänkbara offer och passivitet kan också vara en ond gärning.

Stefan Einhorns föräldrar Jerzy och Nina räknades båda på sin tid till några av landets främsta cancerläkare. De tillhörde också de fåtal judiska överlevande från Polens getton och koncentrationsläger. Stefan har inte bara ett yrkesmässigt utan också ett judiskt arv att förvalta och funderar ofta över existentiella frågor.

– Jag hämtar enormt mycket inspiration från judendomen och har en stark identitet i det judiska, som folk, kultur och socialt sammanhang. Liksom mina föräldrar firar jag bara två av de judiska högtiderna, nyår och påsk, men jag känner en stark tillhörighet i den klokskap och det självständiga tänkande som judendomen förmedlar. Där finns en självklar rätt att ifrågasätta allt – även Gud!

Stefan Einhorn har kanske mer än de flesta utforskat frågan om Gud. För egen del har han landat i att kalla sig agnostiker. Resan dit beskriver han som en pendling mellan ytterligheterna.

– Jag började mitt medvetna liv med att betrakta mig själv som ateist. Men en klok vän gjorde klart för mig att ur ett rationellt, vetenskapligt perspektiv kan man inte vara ateist. När jag gick igenom min livskris som 40-åring hade jag upplevelser, som jag betraktade som andliga. De bottnade i en känsla att det fanns en större mening i mitt liv, att jag hade ett uppdrag att utföra som gjorde jag kunde identifiera mig som troende. Idag betraktar jag mig som agnostiker, men kan avundas dem som har en fast tro.

Kortfakta om Stefan Einhorn

Född när och var: 1955 på Karolinska sjukhuset

Familj: fru och tre barn

Fritidsintressen: titta på teve, spela golf, umgås med vänner och familj

Motto: har många, men ett av dem är ett citat av Sydney Smith: ”Det största av alla misstag är att inte göra något för att man bara kan göra lite”

Otippad egenskap: brunt bälte i karate